

รายงานภาวะเศรษฐกิจการเกษตร จังหวัดกาฬสินธุ์

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2563 และแนวโน้มปี 2564

ROAE Outlook

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร

	หน้า
1. ภาพรวมเศรษฐกิจจังหวัด.....	2
2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตร	2
2.1 ราคาน้ำมัน	
2.2 สถานการณ์น้ำ	
2.3 สถานการณ์ภัยธรรมชาติ และโรคแมลงศัตรูพืชระบาด	
3. เครื่องชี้ทางด้านเศรษฐกิจการเกษตร.....	3
4. ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2563.....	4
สาขาพืช	
สาขาปศุสัตว์	
สาขาประมง	
สาขาบริการทางการเกษตร	
สาขาป่าไม้	
5. แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2564.....	9
สาขาพืช	
สาขาปศุสัตว์	
สาขาประมง	
สาขาบริการทางการเกษตร	
สาขาป่าไม้	
ตารางที่ 1 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร จ.กาฬสินธุ์ 30	
ตารางที่ 2 ผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ (ปีปฏิทิน).....	10
ตารางที่ 3 ราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา.....	11

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2563 และแนวโน้มปี 2564

จังหวัดกาฬสินธุ์

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2563 มีการหดตัวร้อยละ 8.0 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยสาขาพืชหดตัวร้อยละ 6.0 สาขาประมงหดตัวร้อยละ 2.3 และสาขาบริการทางการเกษตรหดตัวร้อยละ 2.0 ในขณะที่สาขาป่าไม้ขยายตัวร้อยละ 4.8 และสาขาปศุสัตว์ขยายตัวร้อยละ 0.5 โดยมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร ได้แก่ ปัญหาฝนทิ้งช่วง ภัยแล้ง และการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้มีมาตรการปิดเมือง การปิดด่านการค้าชายแดน รวมถึงการปิดประเทศของประเทศคู่ค้า ซึ่งส่งผลกระทบต่อส่งออกสินค้าเกษตร ส่งผลให้ดัชนีผลิตสินค้าเกษตรปี 2563 ลดลงร้อยละ 8.0 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะสาขาพืชมีปริมาณผลผลิตอ้อยโรงงานลดลงร้อยละ 35.3 ข้าวนาปีลดลงร้อยละ 5.7 และยางพาราลดลงร้อยละ 5.2 และดัชนีราคาสินค้าเกษตรลดลงร้อยละ 15.8 ส่งผลให้ดัชนีรายได้ภาคเกษตรลดลงร้อยละ 22.6

แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2564 คาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-4.1) – (-3.1) โดยสาขาบริการทางการเกษตรหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-4.6) – (-3.6) สาขาพืชหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-3.6) – (-2.6) สาขาป่าไม้หดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-2.6) – (-1.6) และสาขาประมงหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-1.9) – (-0.9) ส่วนสาขาปศุสัตว์คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 3.5 – 4.5 โดยยังมีปัจจัยสำคัญที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร ได้แก่ ปริมาณน้ำในเขื่อนลำปาวและอ่างเก็บน้ำขนาดกลางลดลง ปริมาณน้ำที่ต้องจัดสรรให้พื้นที่เกษตรกรรมไม่เพียงพอในบางพื้นที่ ส่งผลให้พื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูแล้งลดลง ความกังวลต่อสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่อาจส่งผลต่อการส่งออกสินค้าเกษตร และราคาสินค้าปศุสัตว์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

จัดทำโดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 4

เลขที่ 343 หมู่ 15 ถ.ท่าพระ-โกสุมพิสัย ต.ท่าพระ อ.เมือง จ.ขอนแก่น รหัสไปรษณีย์ 40260

โทรศัพท์ 0 4326 1513 โทรสาร 0 4326 1513

www.oae.go.th/zone4

1. ภาพรวมเศรษฐกิจจังหวัด

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี ของจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี 2561 มีมูลค่า 36,462 ล้านบาท ประกอบด้วยภาคเกษตร มูลค่า 6,990 ล้านบาท และภาคนอกเกษตรมูลค่า 29,472 ล้านบาท โดยมีสาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง เป็นสาขาหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.2 รองลงมาคือ สาขาการผลิตมีสัดส่วนร้อยละ 18.9 สาขา อสังหาริมทรัพย์มีสัดส่วนร้อยละ 12.3 สาขาการศึกษา มีสัดส่วนร้อยละ 12.0 สาขาการขนส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และ จักรยานยนต์มีสัดส่วนร้อยละ 10.4 และสาขาอื่น ๆ มีสัดส่วนรวมกันร้อยละ 27.2

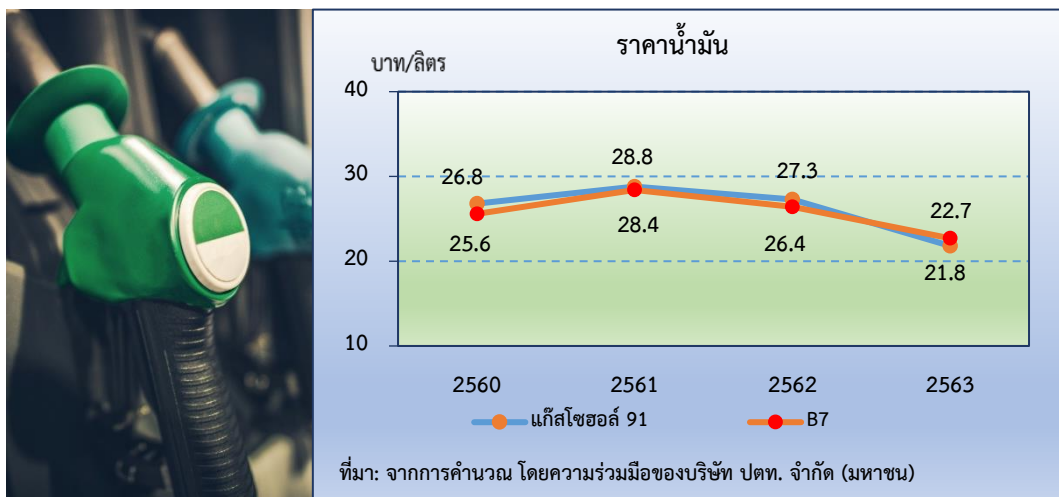
โครงสร้างการผลิตหลักของจังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง สาขาการผลิต และ สาขาอสังหาริมทรัพย์เป็นสำคัญ โดยมีสินค้าหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ คือ ข้าว อ้อยโรงงาน มันสำปะหลังโรงงาน ยางพารา โคเนื้อ สุกร กระบือ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด และการจับสัตว์น้ำจืดธรรมชาติ แสดงให้เห็นว่า สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัดกาฬสินธุ์เป็นอย่างมาก ดังนั้น จึงให้ความสำคัญกับภาคการเกษตร โดยเฉพาะ กลุ่มสินค้าพืชไร่ พืชสวน ปศุสัตว์ และประมง ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ เพื่อพัฒนาอย่างครบวงจรและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน นอกจากนี้ นโยบายทางด้านเกษตรอื่น ๆ เช่น นโยบายการประกันรายได้พืช ยังเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัด

สาขาการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดกาฬสินธุ์ ในปี 2561 ได้แก่ สาขาพืช ซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ 77.8 ของผลิตภัณฑ์ ภาคเกษตร หรือ GPP ภาคเกษตร รองลงมา คือ สาขาบริการทางการเกษตร สาขาปศุสัตว์ สาขาประมง และสาขาป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 11.4 7.7 2.2 และ 0.9 ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตร

2.1 ราคาน้ำมัน

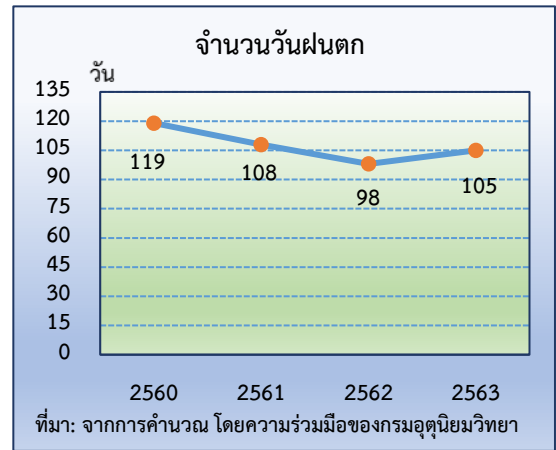
ในปี 2563 ราคาน้ำมันแก๊สโซฮอล์ 91 ของจังหวัดกาฬสินธุ์ เฉลี่ยอยู่ที่ 21.8 บาทต่อลิตร ลดลงร้อยละ 20.1 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ 27.3 บาทต่อลิตร ขณะที่ราคาน้ำมัน B7 เฉลี่ยอยู่ที่ 22.7 บาทต่อลิตร ลดลงร้อยละ 14.0 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ 26.4 บาทต่อลิตร เนื่องจากราคาน้ำมันในตลาดโลกลดลง จากมาตรการด้านการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน ทำให้เศรษฐกิจชะลอตัว

2.2 สถานการณ์น้ำ

จำนวนวันฝนตกในจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี 2563 ทั้งปี 105 วัน เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ 98 วัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.1 ในขณะที่ปริมาณน้ำฝนมีปริมาณ 1,023.0 มิลลิเมตร ลดลงจากปี 2562 ที่มีปริมาณ 1,239.2 มิลลิเมตร หรือลดลงร้อยละ 21.1 เนื่องจากสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง (Climate Change) แม้มีจำนวนวันฝนตกเพิ่มขึ้น แต่ฝนที่ตกมีปริมาณไม่มาก จึงส่งผลให้ปริมาณน้ำฝนลดลง

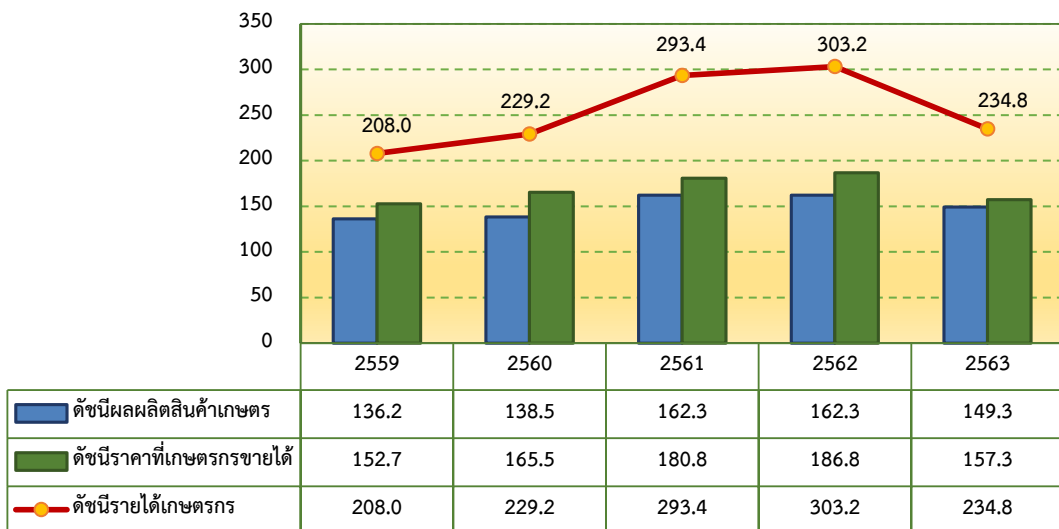

2.3 สถานการณ์ภัยธรรมชาติ และโรคแมลง ศัตรูพืชระบาด

- การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ส่งผลให้อุณหภูมิเพิ่มสูงขึ้น เกิดภาวะภัยแล้งจากฝนทิ้งช่วงยาวนาน
- สถานการณ์การระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช พบการระบาดของโรคไหม้คอรวงข้าวและโรคหนอนกอในข้าวนาปี สำหรับการระบาดของโรคปากเท้าเปื่อยของปลูสดัว สามารถควบคุมได้

3. เครื่องชี้ทางด้านเศรษฐกิจการเกษตร

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร

ที่มา: จากการคำนวณ

จากกราฟแสดงให้เห็นว่า ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ของปี 2563 อยู่ที่ระดับ 149.3 ลดลงร้อยละ 8.0 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 162.3 ส่วนดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้อยู่ที่ระดับ 157.3 ลดลงร้อยละ 15.8 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 186.8 จากราคาสินค้าหลายชนิดที่ลดลง ทั้งในส่วนของสินค้าพืช ได้แก่ ข้าวนาปี ยางพารา และมันสำปะหลังโรงงาน รวมทั้งสินค้าประมง ได้แก่ การจับสัตว์น้ำจืดธรรมชาติ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรอยู่ที่ระดับ 234.8 ลดลงร้อยละ 22.6 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 303.2

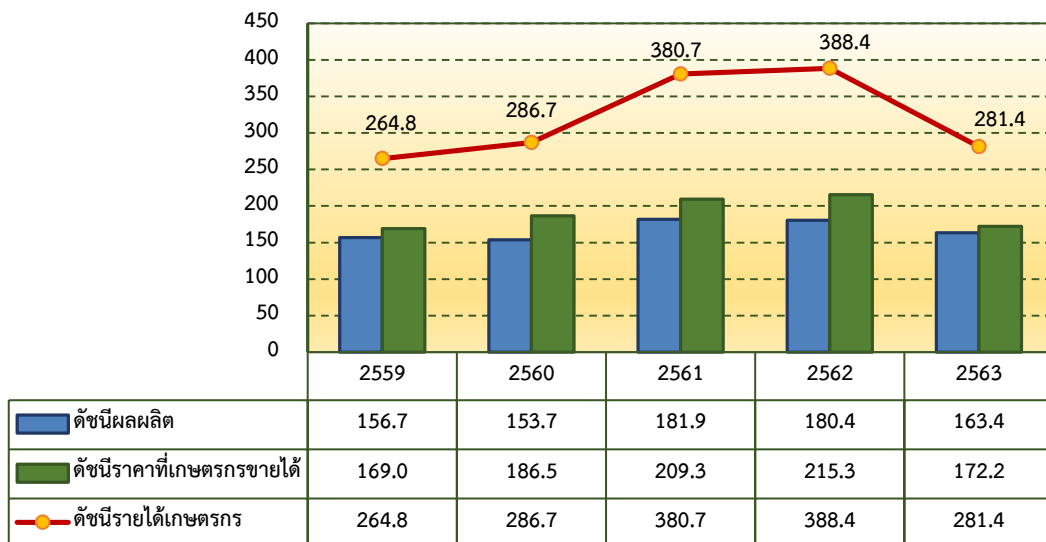
4. ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2563

การประมาณการอัตราการหดตัวของภาวะเศรษฐกิจการเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้พิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตรดังกล่าวข้างต้น อาทิ สภาพภูมิอากาศค่อนข้างร้อน เกิดภาวะฝนทิ้งช่วง เกิดปัญหาภัยแล้ง และภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้มีมาตรการปิดเมือง การปิดด่านการค้าชายแดน รวมถึงการปิดประเทศของประเทศคู่ค้า ซึ่งส่งผลกระทบต่อส่งออกสินค้าเกษตร ส่งผลให้ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรของจังหวัดกาฬสินธุ์ ในปี 2563 หดตัวร้อยละ 8.0 เมื่อเทียบกับปี 2562 โดยสาขาพืชหดตัวร้อยละ 6.0 สาขาประมงหดตัวร้อยละ 2.3 และสาขาการบริการทางการเกษตรหดตัวร้อยละ 2.0 ส่วนสาขาป่าไม้ขยายตัวร้อยละ 4.8 และสาขาปศุสัตว์ขยายตัวร้อยละ 0.5 สำหรับรายละเอียดในแต่ละสาขา มีดังนี้

❖ สาขาพืช

ปริมาณการผลิตพืชในปี 2563 หดตัวเมื่อเทียบกับปี 2562 โดยดัชนีผลผลิตอยู่ที่ระดับ 163.4 ลดลงร้อยละ 9.4 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 180.4 ขณะที่ดัชนีราคาพืชที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 172.2 ลดลงร้อยละ 20.0 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 215.3 ส่งผลให้ดัชนีรายได้ของสาขาพืชลดลงมาอยู่ที่ระดับ 281.4 หรือลดลงร้อยละ 27.5 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 388.4

ดัชนีผลผลิต ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร
สาขาพืช

ที่มา: จากการคำนวณ

ภาวะการผลิตสาขาพืชปี 2563 มีผลผลิตพืชที่สำคัญ ได้แก่ อ้อยโรงงาน ข้าวนาปี และยางพารา ผลผลิตลดลงร้อยละ 35.3 5.7 และ 4.9 ตามลำดับ เนื่องจากปี 2563 มีสภาพอากาศแล้ง จึงส่งผลต่อปริมาณผลผลิตพืชหลายชนิด และยังมีปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อปริมาณผลผลิตที่ลดลงในแต่ละสินค้าคือ ปริมาณผลผลิตอ้อยโรงงานลดลงจากเกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกมันสำปะหลังโรงงาน เนื่องจากราคาดี ปริมาณผลผลิตข้าวเจ้านาปีลดลงจากการระบาดของโรคไหม้คอรวงข้าวและโรคหอนอก และปริมาณผลผลิตยางพาราลดลงจากจำนวนวันกรีตลดลง ยางพารามีอาการเปลือกแห้งแตกเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ส่งผลให้มีน้ำยางน้อย อย่างไรก็ตาม ยังมีสินค้าเกษตรสำคัญของจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ มันสำปะหลังโรงงาน และข้าวนาปรังที่มีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.9 และ 3.4 ตามลำดับ แต่สัดส่วนปริมาณผลผลิตของมันสำปะหลังโรงงาน และข้าวนาปรังที่เพิ่มขึ้นนั้น น้อยกว่าสัดส่วนปริมาณผลผลิตของอ้อยโรงงาน ข้าวนาปี และยางพาราที่ลดลง จึงส่งผลให้สาขาพืชในปี 2563 หดตัวร้อยละ 6.0

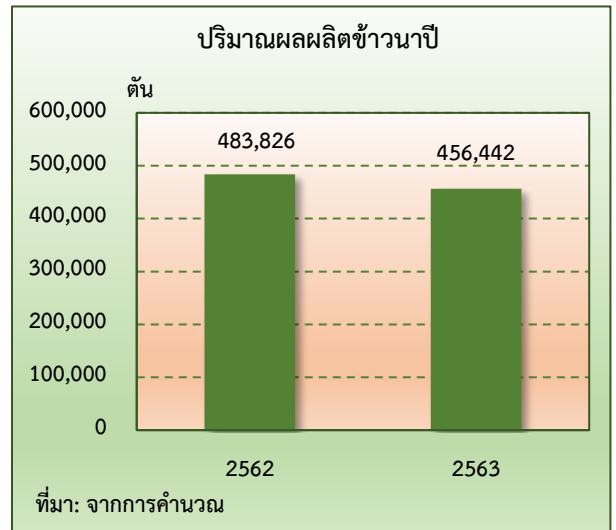
◆ ข้าวนาปี

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตข้าวนาปีในปี 2563 เท่ากับ 456,442 ตัน ลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตได้ 483,826 ตัน หรือลดลงร้อยละ 5.7 เนื่องจากสภาพอากาศแล้ง ฝนทิ้งช่วง และการระบาดของโรคไหม้คอรวงข้าว และโรคหนอนกอ

ระดับราคา

ปี 2563 ราคาข้าวเจ้านาปีที่เกษตรกรขายได้ เฉลี่ยตันละ 10,155.00 บาท ลดลงร้อยละ 26.7 จากปี 2562 ที่มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ตันละ 13,845.00 บาท ราคาข้าวเหนียนาปีที่เกษตรกรขายได้ เฉลี่ยตันละ 9,574.67 บาท ลดลงร้อยละ 36.7 ซึ่งปี 2562 มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ตันละ 15,116.67 บาท เนื่องจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้การบริโภคในประเทศชะลอตัวจากนักท่องเที่ยวลดลง สต็อกข้าวคงเหลือมาก รวมถึงมีปัญหาการส่งออกลดลง จากปัญหาค่าเงินบาทแข็งค่า ทำให้ราคาข้าวไทยสูงกว่าประเทศคู่แข่ง

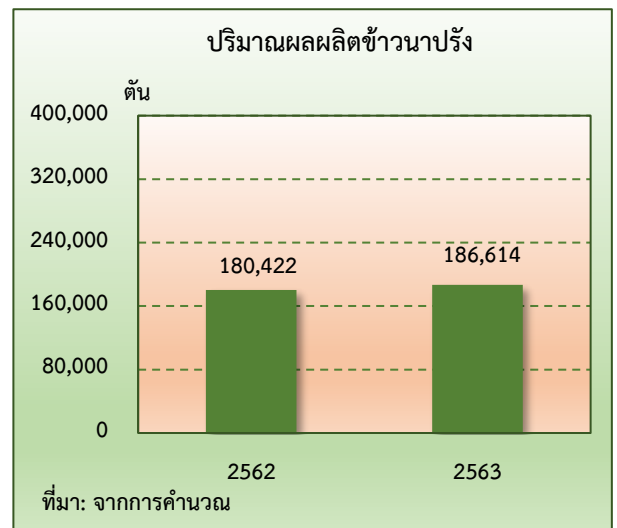
◆ ข้าวนาปรัง

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตข้าวนาปรังในปี 2563 มีผลผลิต 186,614 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตได้ 180,422 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.4 เป็นผลมาจากปริมาณน้ำในเขื่อนลำปาวเพียงพอต่อการปลูกข้าวนาปรัง

ระดับราคา

ปี 2563 ราคาข้าวนาปรังที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยตันละ 7,600.00 บาท โดยเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 18.2 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยตันละ 6,431.40 บาท เนื่องจากตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศต้องการสำรองข้าวไว้ จากความกังวลในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

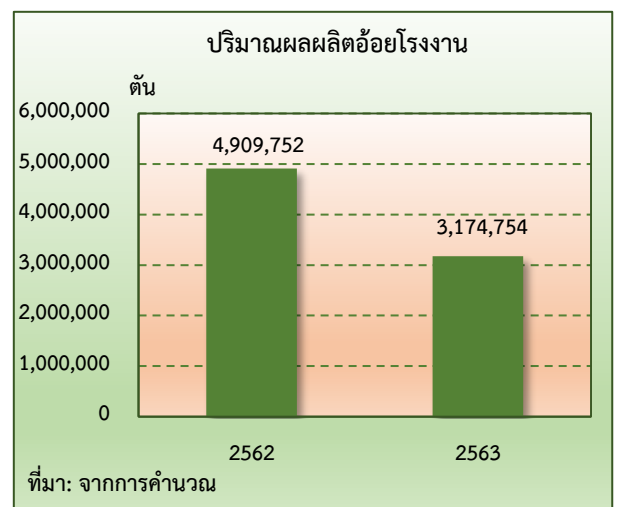
◆ อ้อยโรงงาน

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตอ้อยโรงงานปี 2563 เท่ากับ 3,174,754 ตัน ลดลงจากปีที่ผ่านมาซึ่งผลิตได้ 4,909,752 ตัน หรือลดลงร้อยละ 35.3 เนื่องจากเกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนจากการปลูกอ้อยโรงงานไปปลูกมันสำปะหลังโรงงาน เนื่องจากปีที่ผ่านมาอ้อยโรงงานมีราคาต่ำ และสภาพอากาศแล้ง

ระดับราคา

ปี 2563 ราคาอ้อยโรงงานที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ตันละ 801.25 บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีราคาเฉลี่ยตันละ 623.33 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 28.5 เนื่องจากสถานการณ์ภัยแล้ง ทำให้ผลผลิตอ้อยโรงงานลดลง โรงงานน้ำตาลจึงมีความต้องการซื้อผลผลิตเพิ่มขึ้น ประกอบกับประเทศผู้ผลิตที่สำคัญรายใหญ่ของโลกอย่างประเทศบราซิลประสบปัญหาการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างหนัก ทำให้สถานการณ์ราคาน้ำตาลทรายดิบในตลาดโลกสูงขึ้น

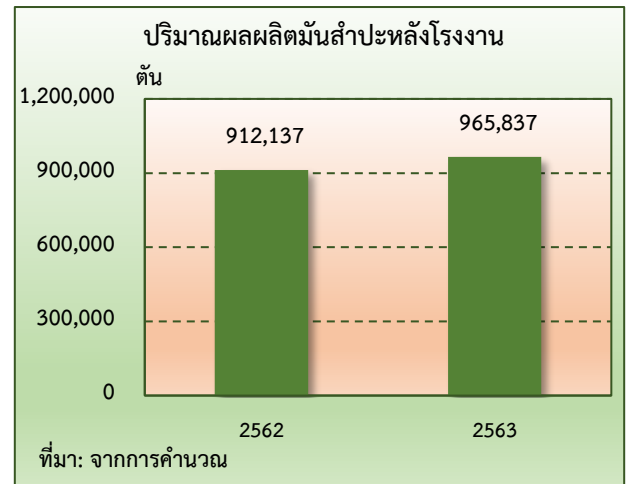
◆ มั่นสำปะหลังโรงงาน

ภาวะการผลิต

มันสำปะหลังโรงงานปี 2563 มีปริมาณผลผลิตเท่ากับ 965,837 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตได้ 912,137 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.9 เนื่องจากเกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนจากการปลูกอ้อยโรงงานมาปลูกมันสำปะหลังโรงงาน เนื่องจากมันสำปะหลังโรงงานมีราคาดี

ระดับราคา

ปี 2563 ราคามันสำปะหลังโรงงานสดคละที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 1.89 บาท โดยลดลงจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 8.3 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.06 บาท เนื่องจากเกษตรกรเร่งเก็บเกี่ยวก่อนกำหนด ทำให้มีเชื้อแป้งต่ำ ประกอบกับโรงงานอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมต่อเนื่องในจีน ซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าหลักของไทย มีการชะลอตัวจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

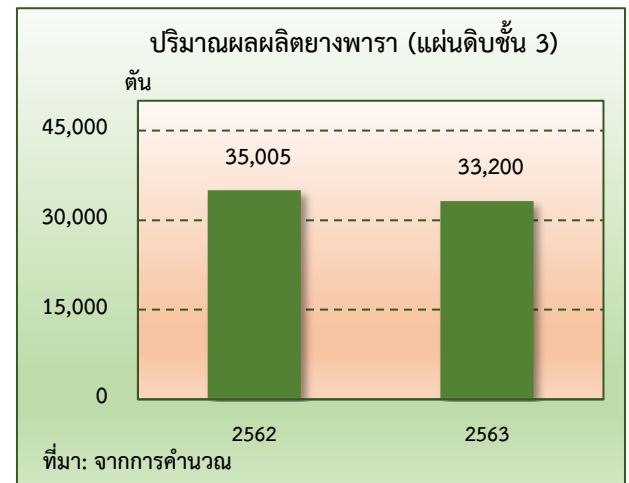
◆ ยางพารา

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตยางพารา (แผ่นดิบชั้น 3) ปี 2563 เท่ากับ 33,200 ตัน ลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตได้ 35,005 ตัน หรือลดลงร้อยละ 5.2 เนื่องจากจำนวนวันกรีตลดลง น้ำยางน้อยจากสภาพอากาศแล้ง และยางพารามีอาการเปลือกแห้งแตก

ระดับราคา

ปี 2563 ราคายางพารา (แผ่นดิบชั้น 3) ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 36.65 บาท โดยลดลงจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 9.4 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 40.47 บาท เนื่องจากมาตรการด้านการค้าระหว่างจีนกับสหรัฐอเมริกา ทำให้ราคายางพาราผันผวนและลดลง ประกอบกับความกังวลในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้นักลงทุนชะลอการซื้อขอยางพารา

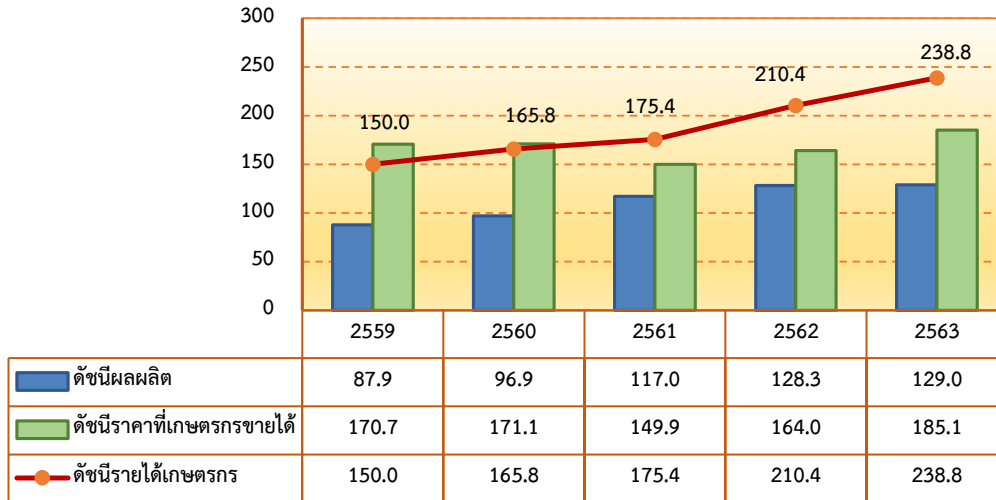

❖ สาขาปศุสัตว์

ผลผลิตปศุสัตว์ปี 2563 ขยายตัวเมื่อเทียบกับปี 2562 โดยดัชนีผลผลิตเฉลี่ยปี 2563 อยู่ที่ระดับ 129.0 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.5 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 128.3 ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าปศุสัตว์ที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 185.1 เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.9 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 164.0 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรสาขาปศุสัตว์อยู่ที่ระดับ 238.8 เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.5 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 210.4

ดัชนีผลผลิต ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร
สาขาปศุสัตว์

ที่มา: จากการคำนวณ

การผลิตสาขาปศุสัตว์ปี 2563 ขยายตัวร้อยละ 0.5 เมื่อเทียบกับปี 2562 เนื่องจากเกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อและกระบือเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาดี และต้องการมีรายได้เสริมจากสถานการณ์การผลิตพืชตกต่ำ ประกอบกับเกษตรกรมีการเฝ้าระวังควบคุมโรคระบาดสัตว์เป็นอย่างดี และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ให้ความช่วยเหลือดูแล ให้คำปรึกษาและแนะนำอย่างทั่วถึง ทำให้ระบบการผลิตปศุสัตว์มีประสิทธิภาพมากขึ้น

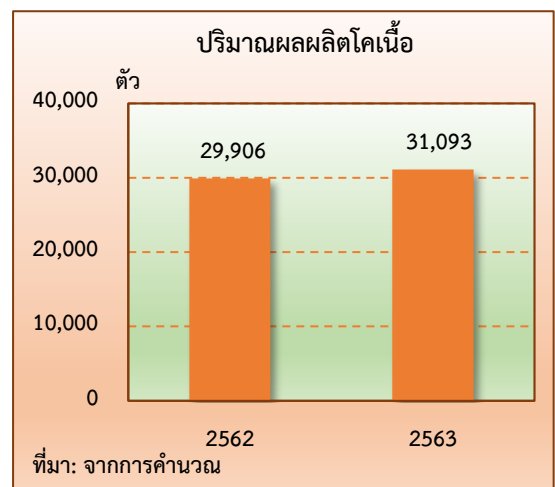
◆ โคเนื้อ

ภาวะการผลิต

ปริมาณการผลิตโคเนื้อมีชีวิตปี 2563 เท่ากับ 31,093 ตัว เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ที่มีปริมาณการผลิต 29,906 ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.0 เนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงขยายปริมาณการผลิต เนื่องจากราคาดี และมีหน่วยงานด้านปศุสัตว์ให้การส่งเสริม ให้คำปรึกษา และให้การแนะนำ รวมทั้งมีการเฝ้าระวังควบคุมโรคระบาดอย่างมีประสิทธิภาพ

ระดับราคา

ในปี 2563 ราคาโคเนื้อเฉลี่ยอยู่ที่ตัวละ 39,660.75 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.2 จากปี 2562 ที่มีราคาเฉลี่ยตัวละ 34,743.81 บาท เนื่องจากความต้องการของตลาดในพื้นที่เพิ่มขึ้น

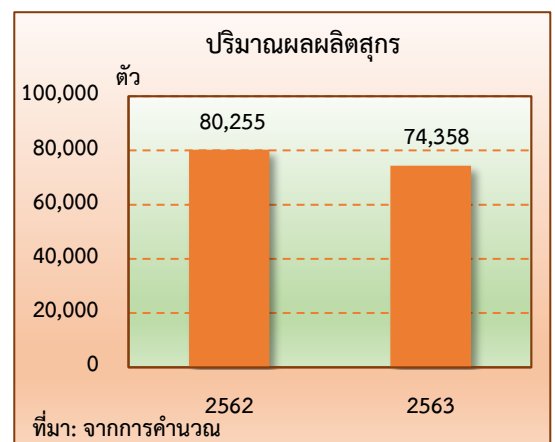
◆ สุกร

ภาวะการผลิต

ปริมาณการผลิตสุกรมีชีวิตปี 2563 เท่ากับ 74,358 ตัว ลดลงจากปีที่ผ่านมา ที่มีปริมาณการผลิต 80,255 ตัว หรือลดลงร้อยละ 7.3 เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เพิ่มปริมาณการเลี้ยงแม่พันธุ์

ระดับราคา

ปี 2563 ราคาสุกรน้ำหนักมากกว่า 100 กิโลกรัม ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 70.37 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.3 จากปีที่ผ่านมา ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 65.00 บาท เนื่องจากตลาดภายในประเทศและตลาด

ส่งออกเนื้อสุกรยังคงมีความต้องการอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับสถานการณ์การระบาดของโรคคอหิวพริกในสุกรของประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้ปริมาณความต้องการเนื้อสุกรของไทยเพิ่มสูงขึ้น

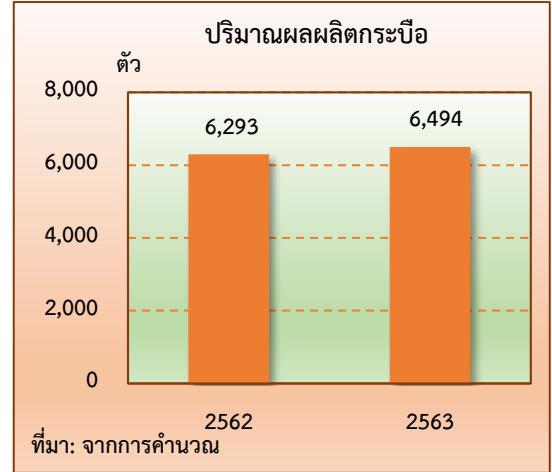
◆ กระบือ

ภาวะการผลิต

ปริมาณการผลิตกระบือมีชีวิตปี 2563 เท่ากับ 6,494 ตัว เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ที่มีปริมาณการผลิต 6,293 ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.2 เนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงขยายปริมาณการผลิต เนื่องจากราคาดี และมีหน่วยงานด้านปศุสัตว์ให้การส่งเสริม ให้คำปรึกษา และให้การแนะนำ รวมทั้งมีการเฝ้าระวังควบคุมโรคระบาดอย่างมีประสิทธิภาพ

ระดับราคา

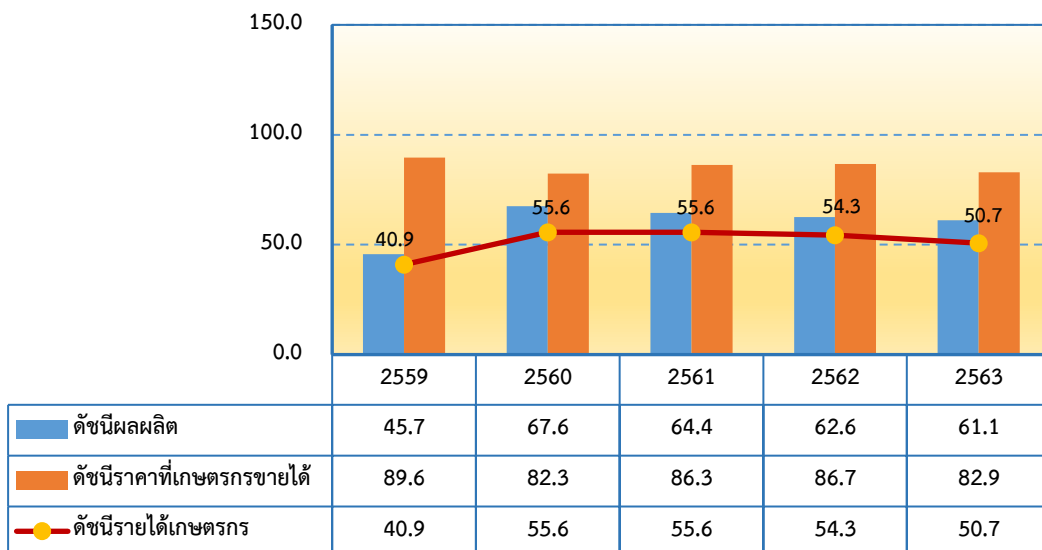
ในปี 2563 ราคากระบือเฉลี่ยอยู่ที่ตัวละ 38,739.25 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.4 จากปี 2562 ที่มีราคาเฉลี่ยตัวละ 32,728.31 บาท เนื่องจากความต้องการของตลาดในพื้นที่เพิ่มขึ้น

❖ สาขาประมง

ผลผลิตประมงจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี 2563 หดตัวเมื่อเทียบกับปี 2562 โดยดัชนีผลผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 61.1 ลดลงร้อยละ 2.4 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 62.6 ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าประมงที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 82.9 ลดลงร้อยละ 4.4 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 86.7 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรอยู่ที่ระดับ 50.7 ลดลงร้อยละ 6.6 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 54.3

ดัชนีผลผลิต ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร
สาขาประมง

ที่มา: จากการคำนวณ

ภาวะการผลิตสาขาประมงจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี 2563 หดตัวร้อยละ 2.3 เมื่อเทียบกับปี 2562 เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ราคาผลผลิตตกต่ำ ส่งผลให้มีปริมาณการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดลดลง ประกอบกับในช่วงฤดูฝนที่ฝนตกชุก สภาพน้ำมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้ปลาในกระชังน็อคน้ำตาย

❖ สาขาบริการทางการเกษตร

ในปี 2563 สาขาบริการทางการเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ หดตัวร้อยละ 2.0 เนื่องจากปริมาณผลผลิตข้าวนาปีลดลงจากสภาพอากาศแล้ง และการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช จึงมีกิจกรรมการจ้างบริการเกี่ยวนวดข้าวลดลง

❖ สาขาป่าไม้

ในปี 2563 สาขาป่าไม้จังหวัดกาฬสินธุ์ ขยายตัวร้อยละ 4.8 เนื่องจากไม้ยูคาลิปตัสครบรอบอายุตัดฟัน และเกษตรกรต้องการรายได้เสริมทดแทนรายได้จากการที่ได้ผลผลิตข้าวนาปีลดลง

5. แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2564

เศรษฐกิจการเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ ในปี 2564 คาดว่าจะมีการหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-4.1) - (-3.1) โดยสาขาบริการทางการเกษตรหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-4.6) - (-3.6) สาขาพืชหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-3.6) - (-2.6) สาขาป่าไม้หดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-2.6) - (-1.6) และสาขาประมงหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-1.9) - (-0.9) สำหรับสาขาปศุสัตว์คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 3.5 - 4.5 ทั้งนี้สาขาที่มีการหดตัวนั้น เป็นไปตามปัจจัยลบที่เป็นแรงผลัก เช่น ปริมาณน้ำในเขื่อนลำปาวและอ่างเก็บน้ำขนาดกลางลดลง ปริมาณน้ำที่ต้องจัดสรรให้พื้นที่เกษตรกรรมไม่เพียงพอในบางพื้นที่ ส่งผลให้พื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูแล้งลดลง ความกังวลต่อสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่อาจส่งผลกระทบต่อส่งออกสินค้าเกษตร แต่ก็มีปัจจัยบวกที่ส่งผลต่อการผลิต เช่น โครงการประกันรายได้ มาตรการชะลอการขยายตัว โครงการบริหารจัดการพื้นที่เสี่ยงจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ ทั้งภัยแล้งและน้ำท่วม เป็นต้น นอกจากนี้ปัจจัยบวกที่ส่งผลให้สาขาปศุสัตว์ขยายตัวคือ ราคาสินค้าปศุสัตว์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เกษตรกรจึงสนใจเลี้ยงมากขึ้น

❖ สาขาพืช

ภาวะการผลิตสาขาพืช ปี 2564 คาดว่าจะหดตัวเพิ่มขึ้นอยู่ในช่วงร้อยละ (-3.6) - (-2.6) จากปี 2563 จากผลผลิตที่เก็บเกี่ยวและออกสู่ตลาดน้อยกว่าในปีที่ผ่านมา เนื่องจากมีปัจจัยที่มีผลในเชิงลบต่อภาคเกษตร ได้แก่ ปริมาณน้ำในเขื่อนลำปาวและอ่างเก็บน้ำขนาดกลางลดลง ปริมาณน้ำที่ต้องจัดสรรให้พื้นที่เกษตรกรรมไม่เพียงพอในบางพื้นที่ ส่งผลให้พื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูแล้งลดลง อย่างไรก็ตามยังคงมีปัจจัยบวกที่อาจส่งผลเล็กน้อยต่อการผลิตพืชในปี 2564 ได้แก่ โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว มั่นสำปะหลังโรงงานและยางพารา มาตรการชะลอการขยายตัว และโครงการบริหารจัดการพื้นที่เสี่ยงจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ ทั้งภัยแล้งและน้ำท่วม โดยคาดว่าผลผลิตข้าวรวมทั้งนาปีและนาปรัง และมันสำปะหลังโรงงานจะลดลงจากปี 2563 ในขณะที่ราคาผลผลิตพืชในปี 2564 โดยส่วนใหญ่คาดว่าจะอยู่ในเกณฑ์ที่ดีขึ้นเล็กน้อยจากนโยบายโครงการประกันรายได้ทำให้เกษตรกรขยายการผลิต และจากการคาดการณ์ว่าปริมาณผลผลิตสาขาพืชจะลดลง ส่งผลดัชนีผลผลิตในสาขาพืชมีการหดตัวเพิ่มขึ้น

❖ สาขาปศุสัตว์

ภาวะการผลิตสาขาปศุสัตว์ปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวเพิ่มขึ้นอยู่ในช่วงร้อยละ 3.5 - 4.5 จากปี 2563 จากปริมาณการผลิตปศุสัตว์โดยเฉพาะโคเนื้อ กระบือ และสุกรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากเกษตรกรสนใจเลี้ยงปศุสัตว์เพิ่มขึ้น เนื่องจากแนวโน้มราคาดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง และกรมปศุสัตว์ให้การสนับสนุนในการควบคุมและป้องกันโรคอย่างเข้มงวด

❖ สาขาประมง

ภาวะการผลิตสาขาประมงปี 2564 คาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-1.9) - (-0.9) เนื่องจากปริมาณน้ำในเขื่อนลำปาวลดลง อาจส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงของสภาพน้ำ ทำให้ปริมาณผลผลิตปลาในกระชังลดลง

❖ สาขาบริการทางการเกษตร

การบริการทางการเกษตรปี 2564 มีแนวโน้มหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-4.6) - (-3.6) เนื่องจากการจ้างบริการเตรียมดินและเก็บเกี่ยวลดลง จากปริมาณพื้นที่เพาะปลูกข้าวที่ลดลง จากปริมาณน้ำชลประทานไม่เพียงพอในการทำเกษตรกรรมในบางพื้นที่

❖ สาขาป่าไม้

ปี 2564 สาขาป่าไม้มีแนวโน้มหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-2.6) - (-1.6) จากการที่ไม้ยูคาลิปตัสอายุไม่ครบรอบตัดฟัน

ตารางที่ 1 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร จังหวัดกาฬสินธุ์

หน่วย: ร้อยละ

สาขา	2563	2564
ภาคเกษตร	-8.0	(-4.1) – (-3.1)
พืช	-6.0	(-3.6) – (-2.6)
ปศุสัตว์	0.5	3.5 – 4.5
ประมง	-2.3	(-1.9) – (-0.9)
บริการทางการเกษตร	-2.0	(-4.6) – (-3.6)
ป่าไม้	4.8	(-2.6) – (-1.6)

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 4

ตารางที่ 2 ผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ (ปีปฏิทิน)

สินค้า	ปี 2562	ปี 2563	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ข้าวเจ้านาปี (ตัน)	147,493	136,743	-7.3
ข้าวเหนียนาปี (ตัน)	336,333	319,699	-4.9
ข้าวนาปรัง (ตัน)	180,422	186,614	3.4
อ้อยโรงงาน (ตัน)	4,909,752	3,174,754	-35.3
มันสำปะหลังโรงงาน (ตัน)	912,137	965,837	5.9
ยางพาราแผ่นดิบชั้น 3 (ตัน)	35,005	33,200	-5.2
โคเนื้อ ขนาดกลาง น้ำหนัก 350-450 กิโลกรัม (ตัว)	29,906	31,093	4.0
สุกร น้ำหนักมากกว่า 100 กิโลกรัม (ตัว)	80,255	74,358	-7.3
กระบือ ขนาดกลาง น้ำหนัก 450-550 กิโลกรัม (ตัว)	6,293	6,494	3.2
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด (ตัน)	5,281	5,018	-5.0
จับสัตว์น้ำจืดธรรมชาติ (ตัน)	3,952	4,100	3.7

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 ราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา

หน่วย: บาท

สินค้า	ปี 2562	ปี 2563	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ข้าวเจ้านาปี (ตัน)	13,845.00	10,155.00	-26.7
ข้าวเหนียนาปี (ตัน)	15,116.67	9,574.67	-36.7
ข้าวนาปรัง (ตัน)	6,431.40	7,600.00	18.2
อ้อยโรงงาน (ตัน)	623.33	801.25	28.5
มันสำปะหลังโรงงาน (กิโลกรัม)	2.06	1.89	-8.3
ยางพาราแผ่นดิบชั้น 3 (กิโลกรัม)	40.47	36.65	-9.4
โคเนื้อ ขนาดกลาง น้ำหนัก 350-450 กิโลกรัม (ตัว)	34,743.81	39,660.75	14.2
สุกร น้ำหนักมากกว่า 100 กิโลกรัม (กิโลกรัม)	65.00	70.37	8.3
กระบือ ขนาดกลาง น้ำหนัก 450-550 กิโลกรัม (ตัว)	32,728.31	38,739.25	18.4
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด (กิโลกรัม)	65.42	59.50	-9.0
จับสัตว์น้ำจืดธรรมชาติ (กิโลกรัม)	110.95	108.42	-2.3

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร